

freds, men det kunde dog være, at jeg paa dette Punkt fandt Meningsfæller, saa at vi kunde stemme denne Bevilling ud ved den nuværende Behandling, og hvis vi saa faae Dplysninger, som ere fyldestgjørende til 3die Behandling, hvilke det paahviler Finantsudvalget at fremstaffe, forekommer det mig, kunne vi jo saa stemme alle disse Damer ind igjen.

Brix: Det er lidt uheldigt under disse Forhold at skulle tage Ordet, naar man ikke vil tale om denne Sag. Jeg skal efter den høitærede Formands Opfordring ikke indlade mig paa denne hidtige literære Strid, men vil dog sige, at jeg med en vis Sympathi har hørt paa den ærede sidste Taler, idet jeg maa give ham fuldstændig Ret i, at denne Indstilling ikke er saa begrundet, at vi med Grund kunne sige, at vi med fuld Sikkerhed stemme for den. Naar vi stemme for den, gjøre vi det i Tillid til, at Finantsudvalget har anstillet saadanne Underjøgelse, som vi ikke kunne være istand til. Vi vide ikke, om de nævnte Kvinder ere Forfattere til Skrifter, som vi maatte billige, eller til saadanne, som vi maatte ikke billige. Naar det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) saa stærkt udtaler, at man ved ikke at gaa ind paa Forslaget om Understøttelsen til disse kvindelige Forfattere gif en anden Bei end i tidligere Tid, da man paa Finantsloven gav Understøttelse til ikke mere kvalificerede literære Mænd, saa er det i Virkeligheden en fuldstændig falsk Fremstilling. (Afbrydelse af Berg.) Ja, det ærede Medlem brugte Ordet hornært om os, der have en anden Mening, saa jeg ogsaa maa være berettiget til at bruge et noget stærkt Udtryk. Jeg tror, at det ærede Medlems Fremstilling er aldeles ubegrundet, idet man i lange Tider tidligere har været meget kritisk, og jeg tror, at det er først i den senere Tid, at man er saa rigelig med Understøttelse i den omtalte Retning. Noget jeg for Resten ikke har Noget imod, men jeg tror ikke, man skal stille sig op som den, der nu følger andre Principer, som ere mere upartiske end dem, man tidligere har brugt. Jeg tror, at det ærede Medlem er fuldt saa partisk, som noget andet Parti har været her i Salen, om han saa nok saa meget erklærer, at han vil stille sig paa et upartisk Standpunkt og understøtte alle forskjellige Retninger; men jeg tror ikke, det vil være vanskeligt at fremdrage Exempler, hvor det ærede Medlem alligevel har stillet sig partisk, ganske vist ikke bevidst, men ifølge den

Partifælle, som kommer ganske naturlig ved, at enkelte Ting tillægges man efter sin Anskuelse en større Værdi, end de maatte i Virkeligheden have. Dernæst vil jeg bemærke, at jeg derfor heller ikke kan acceptere Afstemningen paa den Maade, som det ærede Medlem vil gjøre gjældende. Jeg vil stemme for denne Bevilling, fordi der mellem dem af de foreslaaede Damer, som jeg kjender, er Noget, jeg fuldt vel ønsker at give denne Understøttelse; der er Andre, som jeg ikke kjender, og til Forslaget for deres Vedkommende kan jeg hverken svare Ja eller Nei, men maa i den Henseende underordne mig den nøiagtige Rindskab, som det ærede Medlem mener, at Finantsudvalget har i denne Sag. Jeg vil altsaa ikke ved min Stemmegivning for Bevillingen tilkjendegive, at jeg anerkjender alle disse Kvinder berettigede til en saadan Understøttelse. — Det, hvorfor jeg tidligere forlangte Ordet, var for at nedlægge en ganske kort Indsigelse mod en af det ærede Medlems Doktriner, som det ærede Medlem kom med med Hensyn til Realskolen i Rønne. Med Hensyn til den vil jeg sige, at jeg deler den høitærede Ministers Anskuelse. Ifølge den Erfaring, jeg har, tror jeg, at vi have været inde paa og ere fremdeles inde paa en for Undervisningen uheldig Bei ved fortrinnsvis at ville søge den fremmet gjennem den private Industri. Jeg tror ikke, at det kan ske paa en heldig Maade efter den Erfaring, jeg har. Dermed vil jeg ikke sige det Mindste mod de private Skoler. Jeg tror tværtimod, at de have udviklet saa megen Digtighed, som de ere istand til under de Forhold, de maa lide under. Jeg skal ikke gaa videre ind paa dette Punkt, men kun holde mig til det ene, som det ærede Medlem fremsførte, nemlig at den offentlige Skole maa modtage de Lærere, som Kultusministeren ofte mod Vedkommendes Duffer sender den. Der er lidt Overdrivelse i denne Sag. Det er vist et ganske enestaaende Exempel, hvis en Skoles Rektor er bleven paatvungen en Lærer, han bestemt har udtalt sig mod. Jeg tror nu, at der ofte tages særdeles meget Hensyn til Rektors Duffer i den Retning, men det har Intet med Principet at gjøre. Det er ganske vist et Forhold, hvor den private Skole staar noget heldigere, idet den kan vælge, hvem den vil, men spørges om, mellem hvem den skal vælge, bliver Spørgsmaalet, om ikke den private Skole saaledes udviklet netop er til Stude for Udviklingen af Lærerstanden, fordi den private Skole aldrig kan give Lærerne